

In 1928 heeft Mott de eerste twee functies neergelegd. Hij bleef alleen verbonden aan den Internationalen Zendingsraad en kan zich nu, aan het einde van zijn levenstaak gekomen, geheel wijden aan de actuele zendingsvragen.

Zoo is hij thans weer in het verre Oosten. Van Maart tot Mei bezoekt hij Japan, Korea, China en de Philippijnen ter voorbereiding voor de groote Wereldconferentie van den Internationalen Zendingsraad, die in 1938 in het Oosten zal worden gehouden. En op zijn zeventigsten verjaardag op 25 Mei zal hij niet gehuldigd kunnen worden, omdat hij dien dag ergens op den Oceaan zal zijn, op de terugreis naar Amerika.

Moody heeft eenmaal gezegd, dat het beter is, tien menschen aan het werk te zetten, dan zelf het werk van tien menschen te doen. Mott echter heeft beide gedaan.

Geen arbeider in Gods Koninkrijk heeft zooveel gezeid als Mott. Maar geen enkele heeft ook zooveel arbeid op verschillend gebied verricht als hij. Hij heeft dit kunnen doen door zijn grooten zin voor orde en regelmaat en door zijn gave om elk oogeblik, hoe klein ook, nuttig te gebruiken.

Hinderpalen zijn voor hem altijd middelen geweest om dichter bij zijn doel te geraken. Zelfs de wereldoorlog met al zijn verschrikkingen is voor hem een middel geweest om door zijn relief-werk voor honderduizenden jonge mannen een steun te zijn en velen met Christus in contact te brengen.

Van het aanvaarden van zijn eerste taak af heeft Mott de geheele wereld in het oog gehouden. Overal zag hij wegen en mogelijkheden voor het ééne doel: de bevordering van de komst van Gods Koninkrijk over de geheele wereld.

De 50 jaren van Mott's openbaren arbeid vallen in een zeer belangrijke periode in de wereldgeschiedenis. Het is van buitengewone beteekenis, dat de organisatie van een belangrijk deel van het Wereld Zending- en Evangelisatiewerk is toevertrouwd geweest aan dezen man met zijn groote werkkraft, zijn ongeëvenaard organiseerend vermogen, zijn positieve Christelijke belijdenis en zijn nauw contact met God.

Hij is de man, die alles ten dienste heeft gesteld van zijn van God ontvangen taak. Al zijn gaven en zijn bezit hebben voor hem alleen beteekenis als middelen, waardoor het water des levens kan worden gebracht aan allen, die daarnaar dorsten.

En de groote beteekenis van John R. Mott is ten slotte deze, dat hij zijn lichaam, zijn ziel en zijn geest volkomen gewijd heeft aan het groote levensdoel, dat hij nastreeft door de jaren heen en over de geheele wereld: Gods Koninkrijk kome.

Dr Ir H. G. v. B.

DE RABBI

Verheug u, Jakobs boetend kroost!
De hand, die strafte, brengt nu troost,
die wondde, wil genezen! Da Costa

Dat Jakobs zaad Zijn grooten Naam vereert!
Psalm 22

HIJ IS EEN ZOON VAN HET OUDE VOLK
En hij leest in den Talmud. Zoo heeft Jozef Israëls hem gezien en hij heeft hem geschilderd op zijn doek. Hij had zijn volk lief: den geleerden rabbi, die de verborgenheden Gods onderzocht en de menschen den weg wees naar het ware geluk, en den sjofelen uitdrager in zijn winkel, die zich tusschen oud roest en onder gedragen kleedingstukken eveneens beschermd wist

403

door den God van Abraham, Izak en Jakob. Ernstig is het gelaat van den rabbi. Hij is er zich diep bewust van, dat hij behoort tot het uitverkoren volk, dat de rijkste beloften bewaart. En hij weet, dat hij geroepen werd, om dit volk leiding te geven. Bovendien is de studie hem een levensbehoefte en meer. Zijn Talmud verzekert hem, dat, wie vlijtig studeert, het eeuwige leven heeft. Rabbi Schesches heeft het gezegd, dat een ieder rabbijn, die de menschen leert en onderwijst op deze wereld, dezelve ook leeren zal in de toekomstige wereld. Ook is in den hemel een academie, waar de rabbijnen samenkomen om er te redetwisten.

In het mooie boek van Ds Rottenberg: „Joodsche stemmen over Christus en Christendom,” waaruit ik in deze plaatschets een en ander citeer, lezen we het oordeel van den Talmud over het Evangelie van den Heere Jezus Christus. Dit Evangelie wordt daarin genoemd een zondeboek, een heilloos boek.

En rabbi Tarphan heeft gezwoven bij het leven zijner kinderen, dat hij het verbranden zal, zoo het in zijn handen komt, en Gods Naam daarbij. Door de eeuwen heen hebben de Joodsche leidlieden het vonnis van Kajaphas onderschreven: „Hij is des doods schuldig.”

Toch waren er ook, die aan de rechtvaardigheid van dit vonnis twijfelden en die over het Nieuwe Testament een ander oordeel hadden gekregen. Het waren de rabbijnen, die dit tweede deel der Godsopenbaring lazen en overdachten, en die het met het Oude Testament durfden vergelijken. Mattheüs' veelvuldige verwijzing naar profetie en psalm trof hen. En hun aantal nam toe. Vooral in de laatste honderd jaar. En zoo lezen we dan in blijde verwondering, hoe in de duisternis van onwetendheid en vooroordeel en haat het licht der waarheid begint door te breken.

Dr Friedrich T. Aschkenazi schreef: „Joden, leest de Evangelieën! Luistert toch naar de altijd schoone, altijd frissche, als van den dauw der jeugd doortrokken woorden, opwellende uit de diepte zijns harten voor u, zijn boven alles beminde schapen van het huis Israëls. Woorden geschreven en verzegeld met zijn hartebloed. Hij, één onzer eigen zonen, die in leven noch sterven een plaats vond, waar hij het hoofd kon neerleggen. En nochtans bezat hij de liefdemacht der genade om te zegenen hen, die inderdaad niet wisten wat zij deden.”

En Dr Max Nordau vond, dat Jezus, behalve zijn Messiaschap, aan de Joden behoort. „Hij eert ons volk en wij erkennen Hem als den onze! Ook de Evangelieën behooren ons en wij erkennen die als de bloem onzer literatuur.” En als hij gezegd heeft, dat niemand Jezus mag uitsluiten van het huis Israëls, volgen deze beschamende woorden: „Petrus was de eenige Jood, die van Hem zeide: Ik ken dien mensch niet.”

Deze gedachte vraagt zeker critiek en daarbij: wij weten gelukkig van Petrus wel iets meer. Petrus' belijdenis en Petrus' tranen en Petrus' liefde zijn ons ook bekend en wat meer zegt, Jezus' liefde voor Zijn gevallen discipel.

Dat de kennis van den geheelen Bijbel onmisbaar is voor de ontwikkeling met name voor hem, die cultureel bij wil zijn, is zoo langzamerhand ook doorgedrongen in de Joodsche wereld. Wie onze eigen literatuur en onze schilderkunst eenigermate verstaan wil, kan deze kennis niet missen. Onze auteurs zijn niet te genieten zonder dat men den Bijbel kent. Onze middeleeuwsche dichters, Vondel, Bilderdijk, Da Costa, Beets en anderen, onze romanière Mevrouw Bosboom-Toussaint en vele onzer prozaschrijvers vragen althans bekendheid met de hoofdfeiten en hoofdgedachten der geheele

Heilige Schrift. En wie Rembrandt zal kunnen waardeeren moet eveneens met die Schrift op de hoogte zijn.

Dat ook Israëlieten dit toestemmen en dat ook zij daarom het nieuwe Testament lezen, stemt tot blijdschap en voldoening. Hier komt nog bij, dat de Joden ten opzichte van de Christenen milder in hun oordeel zijn geworden. Wel hebben de vervolgingen van het oude volk hier geremd in de beoordeeling, maar men weet ook wel, dat vele Christenen deze vervolgingen streng afkeuren en met den geest van het Evangelie in strijd achten.

De historie heeft den Israëliet veel geleerd. De afgodendienst van het Heidendom wordt gehaat en in verband hiermee schreef reeds een bekend Talmudist in de zeventiende eeuw, dat bij de bekende psalmbede: „Stort Uw grimmigheid uit over de Heidenen,” alleen mag gedacht worden aan hen, die niet aan de schepping der wereld gelooven en niet aan Gods wonderteekenen in Egypte en niet aan de wetgeving, maar dat ze de Christelijke volken niet mag gelden. Want zij behooren niet tot de afgodendienaars. Hun eeredienst geldt den Schepper; zij gelooven aan Gods macht en aan de regering der wereld door het Opperwezen.

Maar wat vooral treft is, dat vele Joden over den Heiland anders zijn gaan denken dan hun volk in massa. Sterk is zeker, wat de filosoof Constantin Brunner beweerde van de talmudische literatuur: „Haar ontbreekt de profetie en zij wordt kleinzielig en zeer kleinzielig door de farizeesch-rabbinistische traditie. Het mechanisch en zielloos beginsel van de traditieopenbaring staat tegenover het levende Ik-zijn van Christus' profetisch karakter. In het Nieuwe Testament leeft Christus.”

Jesaja's profetie van den lijdenden Knecht des Heeren heeft ernstige Israëlieten tot bezinning gebracht. Ze hebben het woord hunner vaders herhaald: „Nooit heeft een mensch gesproken als deze Mensch.”

En zoo geeft God ook heden ten dage Zijn Zoon een Naam boven alle namen, opdat ook in dien Naam zich de Joden buigen zouden en erkennen, dat Hij hun Koning is.

Dr Chaim Zitlowsky noemde de veroordeeling van Jezus door den Joodschen Raad een Dreyfus-proces en pleitte voor een revisie van „onze dagelijksche veroordeeling en kruisiging van onzen onschuldigen broeder van Nazareth.”

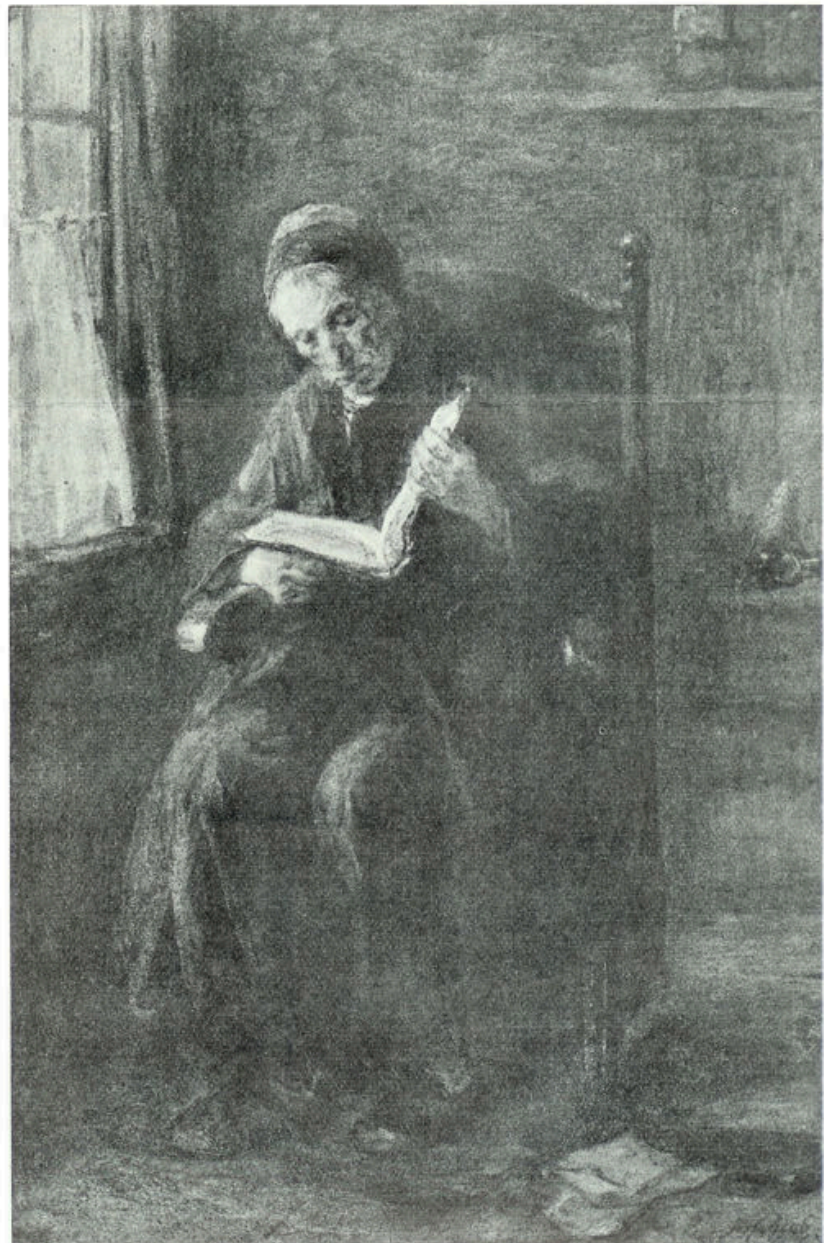
En er bestaat een Joodsche vereeniging, die eveneens bedoelt een revisie van het vonnis. Haar leden willen niet langer de verantwoordelijkheid dragen voor het onrecht, dat de vaders bedreven. Het geweten gaat eindelijk in hooger beroep. Een Joodsch geschiedschrijver geneert zich voor de menscheid, als hij denkt aan de rechtspraak

van het Sanhedrin. Hij schrijft het gepleegde onrecht toe aan de haast, waarmee het geding plaats had en betreurt het, dat Gamaliël er niet bij tegenwoordig was: die zou zeker hebben geprotesteerd.

Zoo roepen Joodsche stemmen Jezus' onschuld uit over de wereld. Zij dit de eerste schrede op den weg naar het waarachtige heil. Opdat Israël leere zien met Da Costa: „Wiens hart zijn hardheid brak,” en het onschuldig bloed van den Heiland zegene als het bloed der verzoening.

In de historie der wereld verheerlijkt God Zijn Zoon. De klokken luiden tot Zijn eer door de luchten — de kruisen staan als teekenen Zijner genade op de torens — menschen van verschillend ras zingen Zijn lof — het Evangelie wordt gehoord in kerken en gevangenissen: „Jezus neemt de zondaars aan.”

A. L. v. H.

Naar een schilderij van Jozef Israëls

DE RABBI